

ARCHEOproof, aanbod voor scholen

Wie het verleden niet eert, is de toekomst niet waard. Het was zowat de wapenspreuk van wijlen Gust Boschmans (1902-2005), van beroep illustrator, maar in zijn vrije tijd onder meer actief als begenadigd amateurarcheoloog. Hij begreep al snel het belang van een historisch bewustzijn en dat je daar als mens niet vroeg genoeg van doordrongen kon zijn. Hij trok dan ook met veel plezier naar de lokale dorpsscholen om er te vertellen over de geschiedenis van dorp en streek en de sporen die hij daarvan tijdens zijn speurtochten aantrof.

Het is via Gust dat ik als jong kereltje voor het eerst in aanraking kwam met archeologische vondsten. Het heeft me nooit meer losgelaten. Zowat 20 jaar geleden behaalde ik mijn diploma in de archeologie en sindsdien werk ik in de erfgoedzorg. En net als Gust vertel ook ik met veel plezier over mijn passie. Vooral aan jongeren, want vaak zijn zij nog het meest geïnteresseerd. Dat merk je meteen aan de vragen die ze stellen. Het bracht me op het idee om een aanbod te creëren voor scholen. Hieronder vind je een aantal workshops die stuk voor stuk kunnen gelden als introductie in de archeologie. Je kan er eentje uitkiezen, maar je kan ook gerust combinaties maken van meerdere sessies. Je zal ook merken dat archeologie verschillende raakpunten heeft met andere wetenschappelijke disciplines.

Geef me een seintje als je geïnteresseerd bent. Dan bekijken we samen wat er mogelijk is en hoe we aansluiting kunnen vinden bij de eindtermen en het leerplan. Ik richt me in de eerste plaats tot de twee laatste graden van het basisonderwijs.

ARCHEOklas

- Een archeoloog komt in de klas vertellen over zijn beroep: wat doet een archeoloog, hoe wordt je archeoloog, wat vindt een archeoloog zoal, gaat een archeoloog ook op zoek naar dino's en/of schatten, hoe weet een archeoloog hoe oud iets is, ...
- Perfect als eerste kennismaking met archeologie. De leerlingen kunnen al hun vragen stellen. Ik breng wat archeologische vondsten mee, bij voorkeur uit de buurt, omdat ik het belangrijk vind dat leerlingen beseffen hoe dicht we in feite bij ons verleden staan, dat archeologie helemaal geen ver-van-mijn-bedshow is of hoeft te zijn. Dat maakt dat elke sessie in elke klas/school maatwerk is en dus ook wat voorbereiding vraagt. Reken voor een sessie op een lesuur per klas. Onderstaande activiteiten/ sessies kunnen eventueel als uitbreiding op **ARCHEOklas** worden gezien.

ARCHEOveld

- De klas gaat zelf op onderzoek uit in de buurt onder begeleiding van een archeoloog. We lopen over de akker en rapen allerlei scherfjes en steentjes op. Vervolgens gaan we na hoe oud die zijn en wat die ons kunnen vertellen over vroeger.
- Deze formule vraagt wat voorbereiding, maar is wel heel erg leuk. De leerlingen zijn zelf archeoloog voor een dag en ervaren de kick van het vinden. De vinder mag zijn buit bovendien houden. Het begin van een eigen archeologische collectie? Maar dan moeten we eerst wel een geschikte, recent geploegde akker vinden in de buurt en van de landbouwer de toestemming krijgen om erover te lopen. Het najaar is vaak de meest geschikte moment, omdat de gewassen dan geoogst zijn en er nog geen nieuwe zijn ingezaaid. Het weer moet natuurlijk ook een beetje meezitten en laarzen zijn zeker aangewezen. Hiermee zijn we al snel een halve dag zoet.

ARCHEOkost

- We maken samen een middeleeuws soepje, bij voorkeur op een houtvuurtje in de buitenlucht. Wat ging er destijds allemaal in zo'n soepje, wat at men (en vooral ook: wat at men niet), hoe verschilt onze voorraadkast van die van onze voorouders, hoe kwamen de spijzen op tafel, ... Nadien smullen we het soepje lekker op.
- Al doende leren de leerlingen over voeding doorheen de eeuwen. Ik heb het met hen over etensresten en allerlei soorten kook- en eetgerei die worden aangetroffen bij archeologisch onderzoek en wat we daaruit kunnen leren, vergeten groenten en fruit, vasten, bewaar- en bereidingsmethoden, hongersnood, gezondheid, handelsroutes en nog veel meer. Dit soort sessies/activiteiten duurt al snel een halve dag: uitleg, eventueel vuurtje stoken, groenten wassen en snijden, soepje koken en opeten, ...

ARCHEOwerf

- Als in de buurt een opgraving aan de gang is, kunnen we met de klas gaan kijken hoe het er bij zo'n onderzoek aan toegaat, welke taken de archeologen uitvoeren, of er met een borsteltje dan wel met een graafmachine wordt gewerkt, wat er zoal gevonden wordt, dat een archeoloog niet vies mag zijn van een beetje modder, ...
- Niets zo leuk als de archeologen zelf aan het werk zien. Maar dan moet er wel een onderzoek lopen in de buurt van de school. Tenzij het over een langdurige opgraving gaat, is deze activiteit meestal niet lang op voorhand in te plannen. Het is meer een ingeving van het moment. Mijn voorbereiding bestaat erin de nodige afspraken te maken en informatie uit te wisselen met de archeologen op het terrein. Reken ook hier op een uurtje per klas, afhankelijk van wat er die dag op de site te zien is.

ARCHEOquiz

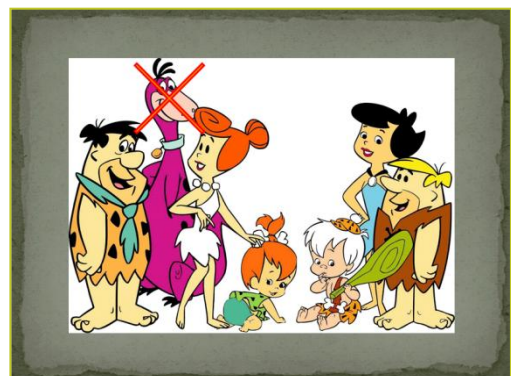
- Aan de hand van meerkeuzevragen en eventueel enkele doeopdrachten rond archeologie testen we de parate kennis van de leerlingen. Nadien worden de vragen en antwoorden overlopen en de winnaar(s) bekendgemaakt.
- Kan als afsluiter na een of meer van de eerder genoemde activiteiten/sessies om te kijken wat de leerlingen ervan onthouden hebben, maar kan ook perfect op zichzelf staan. In dat laatste geval voorzie ik wat meer tijd om de vragen en antwoorden toe te lichten en te kaderen. De quiz duurt 1 tot 2 lesuren, afhankelijk van de hoeveelheid uitleg, en is ook geschikt voor grotere groepen (meer dan een klas).

Vraag 1

Wat graven archeologen
NIET op?

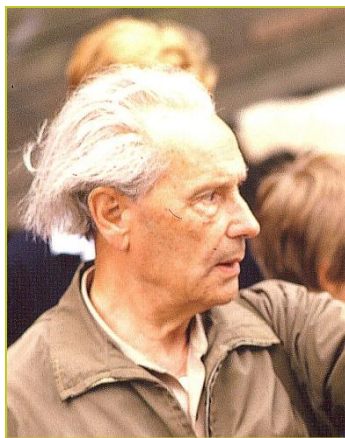

a) Dinosaurussen
b) Beerputten
c) Bommenwerpers

ARCHEOgust

- We stappen als het ware in de voetstappen van Gust Boschmans (zie boven), gaan samen op speurtocht en maken al wandelend kennis met onze verre voorouders: jagers-verzamelaars, Kelten en Romeinen, hospitaalridders, kasteelheren en -dames, boerenkrijgers, soldaten en verzetslui, ...
- We wandelen langs enkele van Gusts belangrijkste vindplaatsen op Holsbeeks en Leuvens grondgebied en laten de geschiedenis weer tot leven komen. De wandeling bestaat in verschillende varianten, maar de meest complete is zowat 8 km lang en duurt ca. 3 uur (exclusief eventuele pitstops). Onderweg is er gelegenheid om even te rusten, picknicken, spelletjes te spelen, ... Elke wandeling is maatwerk en wordt samengesteld in overleg met de leerkracht. Perfect bereikbaar met het openbaar vervoer via buslijnen 2 (vanuit Leuven) en 310 (vanuit Leuven en Aarschot).

ARCHEOjong

- Voor de allerjongsten (eerste graad basisonderwijs) bestaat er een variant op **ARCHEOklas**, waarbij de leerlingen in de klas eerst wat uitleg krijgen over wat een archeoloog zoal doet en vindt en vervolgens spelenderwijs op ontdekking gaan.
- In groepjes van twee gaan we munten dateren en rangschikken, scherven puzzelen en plakken. Als er op school een zandbak is, kunnen we die scherven eerst gaan opgraven. Als echte speurneuzen kunnen we ook samen een (propere!) vuilniszak doorzoeken en proberen te achterhalen wie die achterliet, wanneer ze dat deden, wat deze mensen zoal aten, wat hun beroep en hun hobby's waren, ... Ook hier gaat het weer om maatwerk en mag je rekenen op een tweetal lessen. Na afloop ontvangen ze het diploma van 'archeoloog in spe'.

NIEUW: MAYDAY! NOODLANDING OP DE SPEELBERG!

- We schrijven dinsdag 17 oktober 1944. Het Hageland is bevrijd, maar verder naar het oosten woedt de Tweede Wereldoorlog nog in alle hevigheid. Plots worden de inwoners van Kortrijk-Dutsel (Holsbeek) opgeschrikt door een vliegtuig dat op lage hoogte over het dorp scheert: een Amerikaanse B-17 bommenwerper. Korte tijd later maakt het toestel een buiklanding in een veld op de Speelberg.
- Wat deed dat vliegtuig daar? Waar kwam het vandaan? En hoe verging het de inzittenden? 75 jaar later konden we de gebeurtenissen van die dag reconstrueren aan de hand van historisch en archeologisch onderzoek en de verhalen van de laatste nog levende ooggetuigen. De belangrijkste feiten werden samengebundeld tot een voordracht die zowel jong als oud kan bekoren. Of maak samen een wandeling naar de crash site. Speciaal voor jongeren werd ook een educatief (bos)spel ontwikkeld.

ARCHEO... praktisch

- Uurtarief: € 45,00 (zowel voor de workshops als voor de voorbereiding, excl. btw)
- Voorbereidingstijd hangt af van geval tot geval en wordt op voorhand besproken
- Verplaatsingskosten worden aangerekend aan € 0,85/km
- Deze prijzen gelden tot 31 mei 2020
- Alle activiteiten/sessies kunnen ook op maat van volwassenen worden uitgewerkt

Bart Robberechts | *onafhankelijk adviseur archeologie*

Hoogveldweg 40, 3012 Leuven

+32 (0)496 61 67 60 | BE 0677.900.633

info@archeoproof.be | www.archeoproof.be

